

*До разової спеціалізованої
вченої ради Донецького
державного університету
внутрішніх справ*

25000, м. Кропивницький,
вул. Велика Перспективна, 1,

ВІДГУК

**на дисертацію Ковейно Юлії Володимирівни на тему
«Адміністративна відповідальність за порушення лісового
законодавства», представлену на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 «Право»**

Актуальність теми дослідження. Ліси України виконують переважно водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні та оздоровчі функції і мають обмежене експлуатаційне значення. Стан лісів значною мірою визначається організацією їх використання. Ефективність та раціональність використання лісів залежить насамперед від комплексу заходів виконуваних власниками лісів, лісокористувачами та спеціально уповноваженими органами. Загострення екологічної ситуації у світі та Україні, глобальне потепління, забруднення навколишнього середовища, нераціональне та виснажливе використання лісів призводять до правопорушень та погіршення стану лісів. За останні роки кількість виявлених порушень лісового законодавства зменшується, тоді як фактично у багатьох випадках такі порушення залишаються невиявленими. Одним із заходів попередження порушень лісового законодавства є застосування адміністративної відповідальності за ці порушення.

Правова основа адміністративної відповідальності представлена низкою нормативно-правових актів, серед яких: Лісовий кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення та інші нормативно-правові акти, аналіз яких вказує на доцільність їх доповнення та доопрацювання з урахуванням сучасного стану лісових відносин, обумовленого, у тому числі, воєнними діями проти України.

Питанням адміністративної відповідальності присвячено праці багатьох науковців, однак питанням такої відповідальності за порушення лісового законодавства приділялась незначна увага, у тому числі з урахуванням сучасного стану законодавства.

Вищезазначене вказує на актуальність обраної Ю.В. Ковейно теми дисертаційного дослідження.

Ознайомлення з текстом дисертації вказує на повноту розкриття теми, дослідження основних питань адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства, зміст яких розкривається завдяки поставленій меті та виконанню визначених завдань.

Новизна представлених теоретичних результатів проведених здобувачкою досліджень підтверджується наявністю в роботі нових науково обґрунтованих результатів щодо адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства, які відрізняються від раніше зроблених висновків у науковій літературі.

Цікавою є пропозиція авторки стосовно відновлювальної цілі як основної цілі будь-якої відповідальності за порушення лісового законодавства, в тому числі адміністративної, яка досягається приведенням лісів, лісових ресурсів та земель лісогосподарського призначення у стан, що існував до порушення лісового законодавства, підняттям екологічної цінності лісів, лісових ресурсів та земель лісогосподарського призначення, відтворенням таких ресурсів, компенсацією негативних втрат заподіяних правопорушеннями, поновленням прав, або спонуканням відповідних осіб до дотримання правил, вимог чи приписів та інше (с. 42).

Заслугове на увагу висновок авторки щодо визначення поняття адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства, як виду правової відповідальності, яка має додатковий характер щодо відновлення прав власників лісів та лісокористувачів і екологічної цінності лісів, лісових ресурсів та земель лісогосподарського призначення та полягає у потерпанні винною особою, що вчинила порушення лісового законодавства, негативних втрат організаційного, майнового або особистого характеру як адміністративних стягнень, що проявляється у державному примусі з боку державних компетентних органів, який застосовується в установленому законом порядку з метою забезпечення правопорядку в лісових відносинах (с. 44-45).

Аргументованими є пропозиції авторки щодо поділу порушень лісового законодавства на лісові та суміжні з ними порушення та характеристики кожного з них, представлені у підрозділі 2.1, що має практичне значення для притягнення до адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства.

Цілком логічним та обґрунтованим є висновок авторки щодо уточнення видів лісопорушень з урахуванням екологічної спрямованості та характеру дій порушень лісового законодавства. Так, до першого виду лісопорушень запропоновано віднести знищення лісів та лісових ресурсів, тобто приведення їх у повну непридатність до використання за цільовим призначенням та неможливість їх відновлення, втрату ними екологічної, культурно-оздоровчої та господарської цінності (с. 88). До другого виду лісопорушень запропоновано віднести пошкодження лісів, лісових ресурсів та земель лісогосподарського призначення, а саме приведення їх на якийсь час у непридатний до використання за цільовим призначенням стан, який характеризується погіршенням їх якості, втрати екологічної, культурно-оздоровчої чи господарської цінності (с. 95).

На окрему увагу заслугове пропозиція авторки щодо доопрацювання визначення поняття порушення лісового законодавства як адміністративних

правопорушень та їх поділ на лісові та суміжні з ними порушення, представлена у підрозділі 2.1. Крім того слушною є аргументована пропозиція авторки щодо доповнення переліку суміжних порушень лісового законодавства такими як порушення правил та вимог по веденню обліку лісів та перешкоджання доступу до об'єктів електромереж, інших інженерних споруд, які проходять через лісову ділянку, для їх обслуговування (с. 111-114).

Цікавою видається точка зору авторки щодо поділу посадових та юридичних осіб, як суб'єктів адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства, на загальні та спеціальні, що має певне практичне значення під час притягнення до вказаної відповідальності (с. 141-143).

Важливе теоретичне значення для науки адміністративного права має визначення поняття форми адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства (с. 150) та їх поділ на види, серед яких основні (стягнення штрафу; припинення лісових відносин або відповідної діяльності; виконання суспільно корисних робіт) та додаткові (позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення) (с. 167).

Представляє інтерес проведений авторкою аналіз розміру штрафів що накладаються на громадян та посадових осіб такої основної форми адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства як стягнення штрафу, результати якого подано у таблицях 2.3.1 та 2.3.2 (с. 152-159).

Цікавою є пропозиція авторки щодо доповнення основних форм адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства такою як виконання суспільно корисних робіт, що є доцільним коли такі

роботи впливають на стан лісів, та безпосередньо пов'язані з лісовідновленням, підтриманням лісу у безпечному стані та іншими роботами щодо покращення стану лісів (с. 162-163).

Слушним є висновок авторки щодо уточнення змісту форм адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства як втрат організаційного, майнового та особистого характеру, що можуть бути наслідками застосування адміністративних стягнень (с. 171).

Аргументованою можна вважати пропозицію авторки щодо визначення поняття встановлення факту порушення лісового законодавства, як фіксації уповноваженими на те органами держави, що підтверджена відповідними діями та доказами у встановленому законом порядку, дійсних, реальних дій чи бездіяльності, які є об'єктивно існуючими та незаперечними, що мають ознаки правопорушення, які посягають на відносини щодо використання, охорони та захисту лісів, лісових ресурсів та земель лісогосподарського призначення та завдають, чи створюють загрозу спричинення шкоди екологічній цінності лісів, лісових ресурсів та земель лісогосподарського призначення, за які передбачено адміністративну відповідальність винної у цьому особи (с. 190-191).

Заслуговує на увагу, узагальнений авторкою перелік суб'єктів притягнення до адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства, наведений у таблиці 3.2.2.

В дисертаційній роботі є й інші положення, що представляють науковий інтерес та мають відповідний рівень новизни.

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, представлених в дисертації Ю.В. Ковейно забезпечується підбором і застосуванням сучасних методів наукового пізнання, серед яких: діалектичний метод, метод аналізу та синтезу, формально-логічний метод, метод спостереження, метод порівняльного правознавства, метод інтерпретації норм права, юридико-термінологічний метод; практикою застосування адміністративної відповідальності, зокрема використанням

практики спеціально уповноважених органів; аналізом достатньої кількості джерельної бази, що включає здобутки представників науки теорії держави та права, адміністративного права, екологічного, цивільного, господарського і інших галузей права; аналіз законодавчої бази України та інших країн.

Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачкою методологією наукової діяльності. Аналіз змісту дисертаційного дослідження вказує на виконання конкретного наукового завдання, поставленого дисертанткою, що полягає в обґрунтуванні нових теоретико-прикладних положень щодо адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства та розробці на їх основі пропозицій щодо удосконалення відповідного законодавства та підтверджує оволодіння авторкою методологією наукової діяльності.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. Основні наукові результати дисертації відображено у 12 наукових публікаціях, з яких, 5 статей опубліковано у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук; наукової праці, яка додатково відображає наукові результати дисертації; 6 тез доповідей – у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій та науково-практичних конференцій викладачів. У вищевказаних публікаціях наукові положення викладено у достатньому обсязі.

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію Ю.В. Ковейно, необхідно звернути увагу на деякі положення що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту:

1. Авторкою у дисертації серед суміжних з лісовими порушеннями названо використання лісової ділянки не за цільовим призначенням (с. 115-116). Водночас додаткового обґрунтування потребує такий висновок з

урахуванням того, що наслідками вказаного порушення може бути і заподіяння шкоди, що на думку здобувачки є ознакою лісопорушень.

2. До додаткових форм адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства дисертанткою віднесено такі види: позбавлення права обіймати певні посади, або займатися певною діяльністю, конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення та оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення (с. 167). При цьому представляє інтерес позиція авторки щодо переліку порушень, за які такі форми можуть бути застосовані?

3. У дисертації авторкою виокремлено три етапи встановлення факту порушення лісового законодавства, серед яких: виявлення факту порушення лісового законодавства, перевірка такого факту, документальне оформлення вказаного факту та узагальнено форми встановлення таких фактів щодо кожного етапу, передбачені законодавством (підрозділ 3.1). При цьому в роботі відсутні пропозиції авторки щодо можливості використання нових засобів встановлення факту порушення лісового законодавства на будь-якому з названих етапів.

Вказані зауваження мають переважно уточнюючий характер та принципово не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження Ю.В. Ковейно.

Теоретичне значення результатів дослідження. Висновки та пропозиції авторки є внеском у науку адміністративного права щодо адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства які відрізняються та доповнюють відомі знання інших вчених із зазначених у дисертації наукових проблем.

Практичне значення положень і пропозицій, що містяться у роботі, полягає в тому, що вони мають науково-теоретичний та практичний інтерес та можуть бути використані у правотворчій діяльності – як наукова основа

удосконалення чинного законодавства, підтвердженням чого є проект закону України «Про внесення змін до Лісового кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства», підготовлений авторкою, що додається до дисертації; науково-дослідній сфері - як підґрунтя щодо подальших наукових розробок з досліджуваної проблематики.

Відсутність порушення академічної доброчесності. Аналіз змісту дисертаційного дослідження Ю.В. Ковейно вказує на дотримання нею вимог академічної доброчесності. Дисертація є самостійно написаною кваліфікаційною науковою працею із науково-обґрунтованими висновками та рекомендаціями. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідні джерела. У роботі відсутнє привласнення чужих ідей, результатів або слів без оформлення належного цитування.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна робота Ю.В. Ковейно є самостійною завершеною науковою працею, в якій представлено нові науково обґрунтовані результати в галузі науки адміністративного права, які розв'язують важливе науково-прикладне завдання подолання теоретичних і практичних проблем, що мають місце при застосуванні адміністративної відповідальності за порушення лісового законодавства.

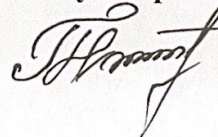
Дисертація Ковейно Юлії Володимирівни на тему «Адміністративна відповідальність за порушення лісового законодавства» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів відповідає спеціальності 081 Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. №, наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і Порядку присудження ступеня доктора

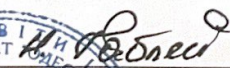
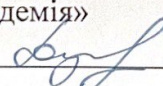

філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її авторка – Ковейно Юлія Володимирівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право».

ОФІЦІЙНА ОПОНЕНТКА

кандидатка юридичних наук, доцентка,
в.о. завідувачки кафедри міжнародного,
конституційного та адміністративного права
Івано-Франківського навчально-наукового
юридичного інституту Національного університету
«Одеська юридична академія»

 Наталія ГАБЛЕЙ

Підпис ЗАСВІДЧУЮ
Вчений секретар Вченої Ради Національного університету
«Одеська юридична академія»
д.ю.в., проф. Валентина ДУДЧЕНКО
« _____ 2024 року

